

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II.

Nr 13890/II.

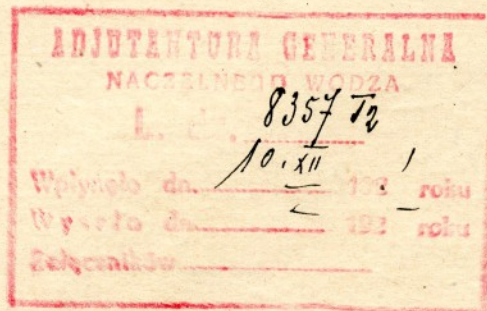
8357 J2
Warszawa, dn. 6.XII 1921 r.

Do

Adjutantury Generalnej

Przedkładam przy niniejszym do wiadomości artykuł p.t. "Sytuacja w Rosji Sowieckiej" umieszczony w gazecie "Rul" z dn. 18.XI.21 r.

Szef Wydziału Organizacyjnego

major.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

SYTUACJA W ROSJI SOWIECKIEJ .

13890

"Rul" z dn. 18.XI..1921 r. *fine :)*

Chwile obecne w Rosji Sowieckiej charakteryzują dwa fak-
ty: pierwszy - zniweczenie partji komunistycznej, Zniweczenie nie
rozdzielenie w partji. Partja Komunistyczna ujmując władze w swe ręce
składała się z nielicznej grupy, ideowych działaczy, posiadających
wśród włościan i robotników pewną ilość karnych pracowników. Stop-
niowo, lecz stosunkowo wolno powiększała się, przyczem walka na fron-
cie przyczyniała się do utrzymywania w szeregach partji żelaznej
dyscypliny. W ostatnich czasach szeregi partji ^{komunistycznej} zostały zalane
przez olbrzymią ilość urzędników, funkcjonariuszy, byłych subjek-
tów t.j. przez element drobno-mieszczański. Muskularny, wytrzymały
organizm partji, posiadający dawniej dosyć siły dla odparcia naj-
większych ciosów - zaczął pokrywać się tłuszczem. Poza to wielu
działaczy partyjnych zmuszonych było ^{do} porzucenia pracy partyjnej, by
zająć wysokie stanowiska w administracji. Stopniowo działacze ci
przejmowali się sprawami ministerjalnymi, a nawet ogólnopaiństwowe-
mi znajdującymi się w sprzeczności z celami partji. Równocześnie
partja nie była już zasilana przez nowych pracowników ideowych,
naogół do partji starali się ludzie, którym chodziło o wszelkiego
rodzaju korzyści materialne. ^{Wskutek} Zanieczyszczenia podobne partji komu-
nistycznej zwróciło uwagę kierownictwa partyjnego, którzy postanowi-
li zastosować energiczne środki w celu jej oczyszczenia. Zdecydowaniem
zostało ^{ale one} wprowadzenie egzaminów wstępnych dla członków partji ko-
munistycznej dały ujemne rezultaty. Nawet w miastach większość
odpowiedzi była niezadawalniająca. Próba ta jeszcze wzmogła twórcę
kierownictwa partji, którzy zdecydowali, że należy dokonać nowej
rejestracji członków partji w celu usunięcia z niej wszystkich

nienależących do sfer włościańskich oraz robotniczych, jak również inteligentów, którzy wstąpili do partji po bolszewickim przewrocie w 1917 r. Jednakże opublikowany dekret o nowej rejestracji wywołał tak wielkie rozdrażnienie i oburzenie wśród pasożytniczych elementów partji, że kierownicy partyjni zmuszeni byli do cofnięcia go. Trzy miesiące temu projektowano znowu wprowadzenie nowej rejestracji.

Pomimo wszystkich niepowodzeń w szerokich masach daje się zauważyć dążenie do czynnej walki z bolszewikami. Lokalne jednak powstania w większości wypadków kończą się niepowodzeniem z powodu braku łączności i doświadczonych przywódców. W chwili obecnej wszyscy zdają sobie sprawę, że niemożliwą jest jakakolwiek współpraca. Wszyscy rozumieją, że czem dłużej bolszewicy pozostaną u steru - tym bardziej będzie zrujnowana Rosja, tym więcej ludności skazana zostaje na wymarcie. Należy jednak zaznaczyć, że nie istnieją ściśle określone hasła walki z bolszewikami. Jedno ogólne hasło: "precz z komunistami, sowiety bez komunistów". Prawdopodobnie pierwszą władzą, która zostanie po zrzuceniu komunistów będą sowiety wspólnie z wypędzonymi przez nich komunistami.

W kraju panuje zupełna ruina, wszystko co pozostało jako dziedzictwo po dawnym rządzie - zostało rozgrabione i zniszczone. Nie pozostało nic do rozdania. Manufaktura jest już podzieloną, dawne zapasy amunicji niezdaptne do użytku, niema nafty i węgla. Kopalnie nafty i węgla nie funkcjonują. W ostatnich czasach przeżywa się ostry kryzys w opale drzewnym.

II.

Co się tyczy sowieckiego aparatu administracyjnego, to należy zaznaczyć, że w ostatnim czasie został on znacznie udoskonalonym i funkcjonuje pomimo swej prymitywności. Bolszewicy są w możności nie tylko wydawać rozporządzenia, lecz i wprowadzać je w życie na miejscach. Cały aparat administracyjny jest przeładowany przez agentów partji komunistycznej. Przy centralnym Komitecie wykonawczym istnieje centralny komitet

komunist. partji będący faktycznym dyktatorem kraju. Komitet ten często zmienia uchwały zjazdu sowietów. Poza tem króluje komitety gubernjalne. Wszędzie na fabrykach w różnego rodzaju komitetach gospodar zych i ekonomicznych, w oddziałach wojskowych istnieją wydziały komitetu centralnego prowadzące własną politykę niezależnie od osobistości oficjalnych. Podobna organizacja wzmacnia silnie partję komunistyczną, dostarczając jej ściśłych i szybkich informacji. Lecz fakty te wywołują często silne oburzenie instytucji przeciwnych partji, będącej nieoficjalnym, lecz wszechmocnym kierownikiem sprawy.

Jak wiadomo Rosja jest republiką federacyjną, lecz armja, koleje żelazne finanse, czeka - wszystko to znajduje się, w rękach centrum. Są to silne obręcze które opasują całą republikę. Republiki miejscowe tolerowane są

R

Ani armja, ani Czeka nie liczą się z władzami miejscowymi i wykonują tylko rozkazy Centrum. Co się tyczy Czeka istnieją co do niej dwa poglądy. Według jednego jest to dobry aparat techniczny, mogący zakławić wszelkim ruch kontrrewolucyjny. Inni, przeciwnie uważają ją za źle zorganizowaną i powodzenie jej w zwalczaniu spisków przypisują prymitywności w sposobie organizowania takowych. Gadatliwość członków partji konserwatywnych, brak organizacji, denuncjacje - wszystko to ułatwia walkę ze spiskowcami i bolszewicy dzięki karnej armji i odpowiadającej swemu zadaniu Czeka likwidują z łatwością swych wrogów wewnętrznych.

Ruch religijny jest silnym tam, gdzie jest słabą partja komunistyczna, a więc w wielkich miastach jak np. w Moskwie, gdzie w wolno-filozoficznym stowarzyszeniu mają miejsce ożywione dyskusje na temat religijny. Kierownicy tego ruchu starają się uwolnić cerkiew od niepożądanego elementu oraz o udoskonalenie propagandy religijnej. Co się tyczy wsi - nie daje się tam zauważyć ruchu religijnego. Przeciwnie w osadach czuwaszów, mordów, burłatów ludność wraca do bałwochwalstwa. Duchowni prawosławni zostają wypędzani, zjawiają się posągi bożków, i szamani. Jednakże pomimo wszystko należy liczyć się z ruchem religijnym, szczególnie pośród inteligencji.

W dalszym ciągu
Ciecia Rul
Kutur Rul
zajmują się
niekiedy
religią
w Rosji
i
Szwecji
Te

Co się tyczy ruchu narodowego, przybiera on dziwny charakter, daje się zauważyć nienawiść do cudzoziemców wogóle. Kultura rosyjska opiera się na kulturze cudzoziemskiej. Panuje wrógi nastrój w stosunku do państw kresowych szczególnie do Polski, która jest przedmiotem nienawiści nawet najniższych sfer. Należy zaznaczyć, że tułanie się po całej Rosji, przetrzymywanie z jednego frontu na drugi obudziło w żołnierzach rosyjskich poczucie obywatelstwa rosyjskiego. Nie zadawalniali się już interesami lokalnymi i zaczynają rozumieć ideje państwowości Rosji. Pomimo wszystko jednak nie można zaobserwować prawdziwej przewagi dążeń narodowych.

W niektórych grupach pojedynczych szerzą się ideje monarchistyczne. Ideje te są najbilniejsze pośród oficerów armii czerwonej. Przybierają one specjalny charakter marzeń o nowym Napoleonie komunistycznym i o podbiciu przez niego całej Europy. Pośród właścicieli Rosji środkowej i na Uralu istnieją grupy odrzucające śmierć cesarza. Zjawili się samozwańcy nazywający się Mikołajem Aleksandrowiczem i Mikołajem II. Jednakże nie można mówić o szerzeniu się idei monarchistycznej w całej Rosji i jak dotąd nastrój monarchistyczny nie może wywierać jakiegokolwiek wpływu. Co się tyczy stanu antybolszewickich grup w Rosji do emigracji - istnieje pogląd, że emigracja w każdej, danej chwili żyje ideami, które w Rosji stały się już przestarzałe. Z tego powodu ma się wrażenie braku jedności pomiędzy inteligencją w Rosji a emigracją zagranicą. W ciągu pewnego czasu kursowały pogłoski o tym, że bolszewicy chcą zaprosić z pośród emigrantów specjalistów i techników w celu objęcia odpowiednich stanowisk. Mówiono również, że projektowane jest nawiązanie kontaktu z partiami socjalistycznymi dla utworzenia nowej władzy. Jednakże poważni działacze w Rosji sowieckiej sceptycznie odnosili się do tych pogłosek. Powodem tego jest fakt, że właściwie nie odczuwa się braku specjalistów. Ruina przemysłu pozbawiła pracy tylu techników specjalistów, że jest ich aż za wielu dla istniejących wydziałów. Od 1 września bolszewicy wprowadzili personel kolektywny w celu zredukowania pracowników o 50%. Co się tyczy koalicji - nikt w nią nie wierzył. Rozumiano bowiem, że partja komunistyczna nie dotrzyma żadnych zobowiązań.

Jeśli chwilowo potrzebuje współpracowników innych partji, to tylko chwilowo, by później przy pierwszej sposobności uwolnić się od nich w sposób najbardziej okrutny. W szerzonych pogłoskach dopatrywano się prowokacji.

W antybolszewickich grupach dojrzewała myśl o konieczności ustalenia kontaktu z emigracją, by dostarczać sobie wzajemnie lepszych informacji. Wogóle emigracja zajmuje ważne stanowisko. Jeżeli antybolszewickie siły nie uważają emigracji za czynnik decydujący, to liczą na to w każdym razie, że odegra ona ważną rolę w walce z bolszewikami. Zadanie jej polega na systematyzowaniu, opracowywaniu i propagowaniu powstających w Rosji prądów. W Rosji ~~sow. nie można nie zorganizować z powodu czynności Czecha.~~

Rozdzielnik:

Wydział Wywiadowczy
Wydział Ewidencyjny
Adjutantura Generalna
M.B.Z. - na ręce of. łączn.

*Antybolszewickie elementy nie mogą wniknąć za dany
działalność w Rosji. z powodu energicznej działalności
Czechy.*

